XIII-ik évfolyam. 25-ik szám. Kőszeg, 1893. junius 18-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. Nyilttér sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó: Wittinger Antal.

Előfizetési pénzek és reclamátiók az ideiglenes kiadótárshoz, Felgl Gyula nyomdászhoz intézendők.

Az élelmi szerek ellenőrzése.

Úgy egyes emberre, mint az egész társadalomra nézve a lehető legfontosabb kötelesség a közegészségügynek ápolása és szigoru ellenőrzése.

Ki merné tagadni, hogy földi életünk legfőbb java a jó egészség, mely nélkül a különben is nehéz és küzdelmes élet unottá és örömtelenné válnék reánk nézve.

A közegészség kellő ápolása és szigoru ellenőrzése mellett nevelhetnek az anyák munkás, életerős embereket az életnek, támaszokat a hazának. A közegészség kellő ápolása van hivatva megakadályozni azt a nagymérvü satnyulást, a nemzet elcsenevészedését, melyet sajnosan tapasztalunk nemcsak nálunk Magyarországban, hanem más nemzeteknél is.

A közegészség megóvásánál első kellék az, hogy tisztán kezelt, hamisitatlan élelmiszereket és italokat fogyasszon a közönség; mert a tápszerek milyenségétől nagymértékben függ testi fejlődésünk és egészségünk fentartása. Az élelmiszerekre felügyelni, azokat szigoruan ellenőrizni minden városban és községben az erre hivatottaknak lelkiismeretes kötelessége legyen, ha elnézés vagy hanyagság miatt nem akarják a fogyasztó közönség egészségét veszélyeztetni.

Nem akarunk ezuttal rámutatni közegészségügyi törvényünk ki nem elégitő voltára, hanem városunk és vidékének közegészségügyére teszünk néhány megjegyzést.

A falusi embernek általában jobban módjában van a közegészségügyet előmozditani, mint a városiaknak; mert a falusi ember saját kamarájából szedi elő az ételek készitéséhez a szükségeseket. A városiak leginkább a piaczról szerzik be élelmiszereiket, vagy fogadók- és korcsmákban étkeznek, a mely körülmény lehetetlenné teszi, hogy az élelmiszerek esetleges hamisitását kellően figyelemmel tartsák; de az élelmiszerek hamisitását nem is képes minden ember felismerni; csupán utókövetkezményeiből gyanithatja azt; de már akkor rendesen késő az okoskodás.

Halljuk ugyan némelykor, hogy itt-amott hivatalos vizsgálat tartatott az élelmiszerekre nézve; de ritkán foganatositják azt olyan szigorral, a milyennel kellene s ez az oka, hogy főként nyáron át oly sokféle betegség grasszál a nép között.

A ki szét néz városunk piaczán hetivásárok alkalmával vagy köznapokon is, meggyőződhetik, hogy a mi piaczunk tömve van élelmiszert árulókkal. Igen, mert városunk legtöbb lakójának kamrája a piacz.

Beáll tehát annak szüksége, hogy városunk piacza kiváló figyelemben, teljes és szigoru ellenőrzésben részesitendő; mert azt követeli e város lakosainak közegészsége.

A meleg évszak beálltával az élelmiszerek hamar szoktak megromolni; mely körülmény arra serkentse városunk illetékes közegeit, hogy ne engedjenek semmi gyanus élelmiszert áruba bocsátani; terjedjen ki figyelmük mindenre, mert csak igy lesz lehetővé a város közegészségügyét megóvni a veszélytől.

Általában ugy a piaczon, mint máshol árusitott élelmiszerek a legszigorubb ellenőrzésnek legyenek alávetve; mert a fogyasztó közönség ha drágán veszi meg az élelmiszert, legyen az legalább jó, egészséges és tiszta. *F. H.*

Pénz- és hitelviszonyaink.

Pénzügyi- és hitelviszonyaink — mint tapasztalatból tudjuk — tetemesen javultak. A pénzforgalom hazánkban jelentékenyen emelkedett, hitelünk a külföldi pénzpiaczokon javult, a valuta a teljes értéket biztositja s rövid idő mulva azt fogjuk észrevenni, hogy amiből sok van — az a pénz! Pénzintézeteink a betétek után a kamatokat tetemesen leszállitották, miután a betétek nem állanak arányban a kereslettel. Hogy a tőke zsirnoksága hazánk gazdasági viszonyaira bénitólag hatott és már-már türhetlen volt, mindazok legjobban érezték, kik a hatalom kegyére voltak utalva.

Nem szenvedhet kétséget, hogy eme pénzügyi viszonyaink javulása mellett mezőgazdasági viszonyaink is tetemesen javulnak és jobb jövőnek néznek elébe. A földbirtok értéke rohamosan emelkedik. Oly földbirtokokra, melyek néhány év előtt 50 ezer frtért vásároltattak, ma 100 ezret adnak kölcsön és eme viszonyaink javulásával a magyar földbirtok értéke a külföldi birtok becsértékének szinvonalára emelkedik és nagy mérvben növeszti hazánk hitelképességét.

Örömünket csak az rontja, hogy a magyarországi földbirtok legnagyobbrészt külföldi kölcsönökkel terheltetik, mely kölcsönök törlesztése évekre van lekötve, mi némileg a külföldi pénzpiaczokon jellemzőleg hat pénzügyi és hitelviszonyainkra.

Pénzintézeteink a nagymérvü betétekkel szemben egyfelől és a csekély pénzkereslettel szemben másfelől, a betétek után a kamatlábat leszállittatni kénytelenittetnek. Azon hitelképes birtokos, kinek a külföldi hitelintézetnél hitel nyujtatik, ép oly olcsó kamat és előnyös fizetési feltételek mellett szerezheti be pénzszükségleteit hazai pénzintézeteinknél és nem szükséges a külföldi kölcsönt igénybe venni, miáltal hitelünk a külföldi pénzpiaczokon tetemesen emelkedik s hazai intézeteink pénzforgalma is hasonló mérvben emelkednek.

A mondottakból önként értetődik, hogy hazai pénzintézeteink nagyobb hatalommal fognának birni a

TÁRCZA.

Ha megtörténnék, anyám!

Hogyha, anyám, mind az, miken
Téged arany álmom viszen;
Vagy ha mind az, mit számodra
Szép ábrándom felrajzolna;
Ha mind az, mit lelkem vágya
Részedre csak megkivánna;
És mind az, mit megérdemel
Az az értem égő kebel;
S annak minden egyes betűje,
Édes anyám, teljesülne:
Nálad, menjek bár a mennybe,
Boldogabb még ott sem lenne.

Várossy Mihály.

Kőszegi deákkoromból.

Ifjuságomnak vorőfényes, ragyogó, a mult ködös homályán átcsillogó napjai miért szálltatok el oly röpke módra? Vagy ha már elszálltatok, miért csalogattok emléktek édességével, miért támadtok fel ujra meg ujra? Hogy a rideg élet hullámzásai közepett felköltsétek az utánatok való vágyakozást?

Oh hagyjatok magamra! Eltüntetek. Legyen hát feledés a szemfödőtök! Feltámadástokkal ne tegyétek még keserűbbé a mindennapi élet izgalmainak keserűségét. Vissza ugy sem jöttök többé.

Vagy talán vigasztalni akartok? El akarjátok feledtetni legalább addig, mig veletek foglalkozom, küzdelmeimet, szenvedéseimet, hánykódásaimat az élet tengerén? Oh akkor keressetek föl mennél gyakrabban, mennél számosabban, hadd riugadódzek el lelkem egy-egy pillanatra emléktek édes varázsán.

Diákélet aranyos napjai! Ti vagytok azok, mik legtöbbször felidéződtök lelkemben. Vidám, gondtalan, örömmel teljesteli napok!

Vagy talán csak most tetszetek oly vidámaknak, gondtalanoknak, örömmel teljesteli napoknak, mert elmultatok, mert az apró-cseprő bajok és gondok eltüntek belőletek, miként a tükörről a lehellet okozta homály?

Mindegy! kedvesek vagytok nekem mindenhogyan. Jöjjetek hát vissza emlékembe ugy néha-néha; vigasztaljatok, mig hazámtól, szeretteimtől, barátaimtól távol, önkénytes számkivetésem kenyerét eszem. Szivesen foglalkozom veletek. Összefűzlek és kihimezlek benneteket az emlékezés és képzelet aranyfonalával, hogy legyen hová menekülnöm, ha elfog a kedvetlenség, az élet unalma, a kudarc okozta bánkódás. Ti legyetek az a forrás, a melyből ujra erőt, kitartást, reményt merithessek.

*

Tizennégy esztendeje már, hogy beiratkoztam a kőszegi gimnáziumba, mint első osztályú tanuló. Falunk, tartózkodó falusi gyerek voltam, mikor a gyámom fölvezetett egy kicsi termetü, szemüveges, szigorú tekintetü, de nyájasan mosolygó emberhez, a ki előtt a felvételi vizsgálatot kellett tennem. Nem sokba múlt, hogy el nem utasitottak. Az a szigorú tekintetü professzor nem akart bevezetni az anyakönyvbe. Volt oka rá, mert igen keveset tudtam a magyar nyelvtanból. Ha nem szól mellettem egy másik tanár, *Horváth* Bálint, ma már aligha lennék magam is professzor, még pedig éppen a magyar nyelv s irodalom professzora. Az a szigoru s félelmes tekintetü professzor végre meglágyitotta a szivét (könnyü volt neki, mert vajból van a szive), beirt azzal a fenyegető megjegyzéssel: „No majd meglátjuk!“

Ez a szigorú tekintetü, pápaszemes, de nyájas mosolygásu kis tanár: *Freh* bácsi volt. Azóta, hogy elkerültem Kőszegről, visszavonult a katedráról. Nem vesződik, ugy gondolta, éretlen eszü tökfilkókkal, a hogy bennünket nevezett; elég gyereknek verte már fejébe a latin declinatió és conjugatió szövevényes alakjait, nyugalmasabb foglalkozásnak adja magát. — Azóta a kőszegi hegyek még gyakoribb vendégül fogadják *Freh* bácsit, ki fürge lábakkal mássza meg most is a meredekeket s a sziklákat, járja be a méla völgyeket, hogy zöld bádogjába gyüjtse a füveket és virágokat, hogy spirituszos üvegebe fullassza a bogarakat, gombostűre tűzze a pillangókat és legyeket. Bennünket, hűtlen diákjait rég elfeledett már, de a természet iránti szerelmét most is oly tűzzel ápolja, mint akkor, midőn mint fiatal tanár gyüjteni kezdte az anyagot Kőszeg faunájához és flórájához. Az anyag már rég egybe van hordva, az épület is fel van rakva, tető alatt is áll, de *Freh* bácsi még egyre disziti az épületet, melynek ő rakta meg az alapját, ő illesztette fel a tetőzetét. Most csak örülnie kellene a kész épületnek, de nem éri be ezzel, disziti, csinositja, a hol hiányt lát, kitoldja. Teljes a mű, de az ő avatott szeme mindig talál hiányt; s nem tud nyugodni, mig ezt a hiányt is be nem tölti.

Freh bácsi. Nem tudom, nem haragszik-e meg rám, hogy bácsinak emlegetem. Mi magunk között mindig annak mondtuk; nem tudok leszokni róla meg tizennégy esztendő után sem. Szerettük, apánként tiszteltük, azért hivtuk bácsinak. Szeretem, tisztelem, hálás vagyok iránta, azért nevezem most is bácsinak. Ha szeretetem hálám és ragaszkodásom kedves előtte, akkor nem haragszik meg, ha nem úgy hivom, hogy főtisztelendő *Freh* Alfonz tanár ur, hanem b á c s i, a mely annyi szeretetet és ragaszkodást rejt értelme alatt.

nyilt piacz felett és állásuk kielégitően csak abban az esetben szilárdulhat meg, ha a betétek a kölcsönökkel parallel egymás mellett folynának, mely esetben pénzintézeteink a betétek után magasabb kamatokat és másrészről előnyös és olcsó kölcsönt nyujthatnának. Szükséges is, hogy a hazai tőkének elhelyeztetése hazai pénzintézeteinkben eszközöltessék már azért is, hogy a pénzkeresletnek hazai intézeteink eleget tehessenek.

Szokjanak le pénzkereső földbirtokosaink azon téves felfogásról, hogy a külföldi pénzintézeteknél 30—40 évi részlettörlesztésre felvett pénzkölcsön olcsóbb kamat mellett szerezhető meg, mint hazai pénzintézeteinkben; és mint tapasztalatból tudjuk, a külföldi intézetek által eszközlendő birtokbecslési eljárás tetemes költségekkel van egybekötve s gyakran megtörténik, hogy a földbirtok valóságos értékére alig adnak az érték egyharmadának megfelelő pénzkölcsönt, mig hazai pénzintézeteinkben a tényleges becsértéknek kétharmadát is adják. Sőt véve azon esetet, hogy hazai vidéki pénzintézeteink nem rendelkeznek a kölcsönkereső által szükséges tőke felett, ezen esetben is sokkal előnyösebb feltételek mellett szerezhető meg a felvenni szándékolt pénzkölcsön, ha ennek beszerzésével pénzintézeteink bizatnak meg.

Oly igazak ezen alapelvek, hogy ezek fölött vitatkozni nem lehet s ugyhiszem, hogy minden egyes igaz s hü hazafi egyetért velem azon feltevésben, hogy hazai vállalatainkat, intézeteinket támogatni kötelességünk, mi által hazai intézeteink virágzását, forgalmának növekvését mozditjuk elő.

Végre még röviden meg kell emlékezni kisbirtokosaink hitelviszonyairól, melyek mindenesetre figyelmet érdemelnek és megérdemlik, hogy ezen ügygyel bővebben foglalkozzunk.

A kisbirtokos gyakran szorongatott helyzetben van és a várandó termésre kisebb-nagyobb pénzkölcsönt kénytelen felvenni. Kisbirtokosaink eme szorongatott helyzetükben fühöz-fához kapkodva — gyakran azon kényszerhelyzetbe jutnak, hogy vagy kénytelenek birtokuktól megválni, vagy pedig várandó terményüket a kereskedőnek potom áron előre eladni. A kereskedővel megkötendő pénzkölcsön mindenesetre rövid időre kirántja a szorongatott helyzet hinárjából, azonban a visszafizetés alkalmával ismét pénzzavarba esik, főleg rosz gabonaárak, rossz termés esetén.

Nem lehet szándékunkban kereskedőinek ellen — kik a szorongatott helyzetben kisegitett földmüvest segélylyel támogatják — panaszt emelni és nagyon téves azon állitás vagy nézet, hogy az ily módon eszközölt pénzkölcsön a földmivelőt a tönk szélére juttatja. Nagyon téves azon nézet, hogy a kereskedő által meghatározott árak a termelő érdekeire és gazdasági viszonyaira nézve károsak volnának, mert — mint tapasztalatból tudjuk — az ily előre eszközölt vétel és eladásra eszközölt kölcsönnek gyakran a kölcsönadó gabnakereskedő vallja, kárát, amennyiben a szállitási határidő alkalmával átvett és előre megvett gabona majdnem mindig olcsóbb ár-nivón áll, mint tényleg megfizetve lett.

De van egy más módja is a megszorolt földmivelő segélyezésének. Vidéki pénzintézeteink nagyon helyesen cselekednének, ha időről-időre — különösen tavaszszal és az aratás kezdetén, a pénzsegélyre szorult egyes községek lakóinak — az illető községek előljárósága utján kölcsöneiket felajánlván, segitségére lennének a rendes vagyoni viszonyok mellett szorult helyzetbe jutott földmivelőnek, kinek mód adatnék a felvett kölcsönt részletekben visszafizetni.

Kivánatos lenne továbbá, hogy minden nagyforgalmu városban — más nagyobb városok példájára — közraktárak alakulnának. A pénzintézetek lennének hivatva oly közraktárakat letesiteni, hol a termelő és kereskedő a terményt elhelyezve, az ily módon beraktározott terményre pénzkölcsönt nyerhetne. Az ily módon felállitott közraktárak nagyban emelnék ezen város kereskedelmét és pénzforgalmát; a szorult helyzetbe jutott földmivelő bevárthatná az árak javulását és nem jutna azon kényszerhelyzetbe, termését potom áron eladni; a kereskedő pedig könnyebben eszközölhetné bevásárlásait, amennyiben a feállitandó közraktárakból fedezhetné eladásait.

Mindezekre nézve azt hiszük, hogy intézeteink tőlük várható bölcseséggel oda fognak működni, hogy intézeteikben gyümölcsözés nélkül heverő tőkének elhelyezést biztositsanak, mi által önmagukon s a földmivelőkön is segitenek és másrészről emelni fogják a városnak kereskedelmét, iparát és forgalmát.

Stern Soma.

HIREK.

— **Mozgalmas napok.** Kivetkőzik e város régi egyhangusságából; a közelgő szeptemberi napok uj életet öntenek ereibe. Nemcsak Kőszegnek lakossága mozog, hanem jár-kel már a katona is. Generálisok, törzs- és főtisztek mozgositják magukat, jönnek, mennek. Ideérkezett hétfőn harmincznál több, köztök négy főherczeg, hogy a vidék terepviszonyait tegyék tanulmányuk tárgyává. Itt szálltak meg Kőszegen, a mely körülmény örömet keltett minden kebelben. Nálunk különben is szivesen látják katonáékat, hátha még főherczegeket kisernek? Idekisértek mindjárt négyet is, a mi elég ok volt arra, hogy a lakosság örömét hangosan is kifejezésre juttassa. Lengett tehát a zászló és talpra állott, a ki csak tudott. Egyszerü, de igaz szivvel, nem éppen nagy reodben, de tisztelettel fogadta lakosságunk *Frigyes, Ottó, Albrecht Salvátor és József Ágost* főherczeget. Ők nemcsak örömtől repeső szivesket, hanem kényelmes szép lakásokat is találtak nálunk. *Frigyes* főherczeget és hadtestparancsnokot *Korchmáros* Menyhért uri házában helyeztek el, *Ottó*-t a Struczban, *Albrecht Salvátor*-t *Szomor* Lajos tanitó lakásában, *József Ágost*-ot pedig szintén a Struczban. Nagy gondot forditott a hatóság a generálisok, törzs- és főtisztek elszállásolására is és hogy ezek nem szenvedtek hiányt semmiben sem, sőt ki voltak elégitve mindenképen, arról bizonyságot tesz az elismerés, melyben a hatóság és összes lakosságunk részesult. *Frigyes* főherczeg egy hosszu vizitben köszönte meg szállásadójának szivességet; *Albrecht Salvátor* kamarása által tolmácsoltatta elismerését *Szomor*-ék előtt; *Meduna* vezérkari ezredes pedig tiszttársai nevében mondott köszönetet városkapitányunk előtt a szives vendéglátásért, azt mondva, hogy ilyen kitünő ellátásra nem számitottak. Kőszegen mindenki csak azon sajnálkozott, hogy a vitéz vendégcsoportnak esőben kellett áznia-fáznia és nem gyönyörködhetett a különben amugy is dicsért szép vidéken. Idejövetelök- és működésökről a következőkben referálunk: A főherczeget hozó vonat este valamivel 8 óra előtt robogott be a pályaházba, hol elsőnek feltünt *Frigyes* főherczeg. Kilépve a szalonkocsiból először végig nézte a honvéd-diszszázadot, azután odalépett a polgári küldöttség elé, melynek vezetője, *Tipka* Ferencz polgármester, tisztelettel teljesen üdvözölte a főherczeget, ki viszont örömének adott kifejezést, hogy városunkat, melyről *Jenő* öccse oly sok szépet mondott, láthatja. Ezután a magas vendégek és tisztek elhelyezkedtek a készen álló kocsikba s a sokaság éljenzése között és a hatósági személyek kisérete mellett lakásaikra hajtattak. Egy óra mulva már a Struczban gyülekezett az egész tiszti társaság, hol időközben *Ottó* főherczeg is megjelent, ki gyönyörü négyes fogaton jött Sopronból. Kedélyesen folyt a társalgás a főherczegek között, miközben a vacsorát is elköltötték. Már ekkor esett az eső. Másnap, kedden reggel szakadó esőben terepszemlére indultak. Felhajtattak Közép-Pulyára, honnan Dörflnek, Kőhalomnak tartva d. u. 2 óra felé tértak vissza és csakhamar ebédhez ültek. Szerdán Kethelyen és Alsó-Lászlón át Bormonostor faluba és Locsmánd felé vették utjokat, melyről visszatérve mindjárt délben vasutra ültek. *Frigyes* főherczeg, ki egy városi küldöttséget is fogadott és megtekintette a gőzmalmi kaszárnyát, *Ottó* főherczeggel Sopronba utazott, *Albrecht* Szalvátor és *József* Ágost főherczegek pedig a legtöbb tiszttel Szombathely felé vették utjokat.

— **A főapát Kőszegen.** *Fehér* Ipoly, a pannonhalmi főapát, pénteken este 8 órakor Kőszegre érkezett, hogy itt a benczés székházban szokásos látogatását tegye. Ő méltósága szokott teendőin kivül tegnap megtekintette épülő templomunkat és délután 3 órakor Bükön át Sopronba utazott.

— **Tüzoltók ünnepe.** A f. é. augusztus hó 5., 6., 7. napján Kőszegen tartandó tűzoltó-ünnepségekre máris sokan jelentkeztek. A bejelentő ivekre jegyeztek: Acsádról 30, Alsó-Rámóczról 1, Csánigról 8, Doroszlóból 18, Egervárról 3, Felső-Őrből 17, Galgóczról 1, Górból 5, Győr-Szt.-Mártonból 3, Jákról 17, Kethelyről 20, Lékáról 28, Murakereszturból 1, Nemes-Kereszturról 2, Pórgölinből 15, Rohonczról 21, Rödönből 8, Sopronból 7, Ujtelep 2, Város-Szalónakról 15, és Zala-Szt.-Grótról 1, összesen 232 tűzoltót. A nevezett helyeken kivül Német-Szt.-Mihályból és Szanyból is jelentettek be vendégeket és a megyéből bejelentéseket még várni lehet. A megyebeli tüzoltó-szövetség választmányi ülését augusztus hó 6-án reggeli 8, közgyülését pedig 9 órakor fogja itt megtartani. A szövetség tagjai saját érdekükben teszik, ha ideérkezésüket ideje korán bejelentik, mert megeshetik, hogy elszállásolásukról később már nem lehet gondoskodni.

— **Papi áthelyezés.** *Hánnig* János ivánczi ideiglenes administrátor a vasnadasdi plébániai javadalmat nyervén el, megyés püspök ur ő méltósága az ivánczi plébánia ideiglenes vezetésével *Szillner* József, árvaházunk segédnokát bizta meg, ki a püspöki parancsnak eleget teendő a mai napon elutazott uj rendeltetése helyére.

— **Meghivó.** A gymnasiumnak f. hó 22-én d. u. a *gőzmalmikaszárnya* udvarán tartandó tornaversenyére tisztelettel meghivja az intézet iránt érdeklődő közönséget Kőszegen, 1893. junius 16. *Pacher Donát*, gymn. igazgató.

— **Paptársak találkozása.** A helybeli Kelcz-Adelffy-féle árvaház gondnoka, *Vörös* Zsigmond, 1878 junius hó 25-én velo együtt felszentelt paptársait a jövő hó 6-ára találkozóra hivta Kőszegre. A felhivásra eddig jelentkeztek, illetőleg eljövetelüket megigérték: *Molnár* Pál budapesti kegyesrendi tanár, *Dobrovics* László baltavári, *Guzmits* Antal miskei, *Kisfaludi* Kálmán izsákfai, *Markovits* Károly bándolyi, *Pajthy* Elek sőjtöri, *Sándor* János csesztregi, és *Szabó* Imre felső-oszkói plébános.

— **Tornaverseny.** A polgári fiu-iskola tanulóinak tornaversenye a mult szerdán folyt le *Draskovits* Imre torna-tanitó vezetése alatt a gőzmalom-kaszárnya téres udvarán. A verseny első pontja, a 100 méteres sikfutatásban 1-ső lett *Borbély* Antal I. oszt. tanuló, 2-ik *Csukovits* József II. oszt. tanuló, 3-ik *Popper* Jenő IV. oszt. tanuló. A magasugrás-nál 1-ső *Deutschbauer* József I. oszt. tanuló, 2-ik *Csukovits* József II. oszt. tanuló, 3-ik *Kiss* István IV. oszt. tanuló. Távolugrás-nál 1-ső *Csukovits* József II. oszt. tanuló, 2-ik *Spanitz* Hugó III. oszt. tanuló. Az 1. helyen levők jutalmul diszoklevelet, a 2-ik helyen levők emléktárgyat fognak kapni. A verseny után a szereken mutatták be ügyességüket a tanulók, s a *Szózat* éneklése után a tornaverseny véget ért.

— **Tüzijáték.** A mult vasárnapon végre megtarthatta *Bucsák* János akadémiai pyrotechnikus a kedvezőtlen időjárás miatt oly sokára elhasztott előadását. Intelligens szép számu közönség jelent meg a sörház kertben, hol 9 órakor megkezdődött a rakétázás. A szemet gyönyörködtető gazdag szinpompában játszó tüzek elragadó látványt képeztek s a közönség megtapsolta mindannyiszor a derék pyrotechnikust, ki sok viszontagságokkal küzdve mutathatta csak be igen érdekes productióit. Elismeréssel kell ezért neki adóznunk; megérdemli. Bucsák J. pyrotechnikus tőlünk Sárvárra ment, s most ott fog a közönségnek egy igen élvezetes estét szerezni.

— **Coriolánus.** A főherczegek fogadásával elégedetlen, egy helybeli ur az *Oedenburger Zeitung* hasábjain piszkolja városunkat. Coriolanusként a volskok táborába szökik a hős, hogy szülővárosa ellen törjön. Ez csunya dolog, mely méltán megbotránkoztatta Kőszeg egész lakosságát. Hanem hagyján! Mi nem fogunk érdemes férfiakat, vagy Veturiakat, Volumniákat küldeni a bujdosó hős kiengesztelésére, de büntetése azért még sem fog elmaradni.

Szigorú volt, mégis szerettük. Ha a dolog úgy kivánta, a virgácsot sem kimélte. De csak azért nem kimelte a virgácsot, hogy embereket faragjon belőlünk. Buktatni nem igen szeretett. A jó tanár nem buktat. Legkönnyebb buktatni. Igen kényelmes, mindamellett radikális módszer. Csak az a tanár buktat, ki nem szeret vesződni a diákkal. Ha tud, jól van; ha nem tud, ő lássa. A jó tanár, ha nem tud felelni a diákja, nem ülteti le és azzal irja be a secundát; hanem ha nem érti a dolgot, megmagyarázza neki töviről-hegyire, ha aztán felfogta, elmondatja vele. Ez a módszer fáradságos, igen sok türelemmel jár; de a ki szivén hordja diákjai érdekeit; a ki akarja, hogy a legrosszabb diákja is tudjon; a ki nem az iskolai könyvre utalja a tanulót, hanem saját tudásának csöppjeit önti a gyermek éretlen fejébe, az nem riad vissza a fáradságtól. Hány tanárom volt hosszú diákpályám alatt, a ki a jegyzőkönyvét tartotta az egyedüli üdvözitő könyvnek; a ki hitte, hogy arra való a tanár, hogy felüljön a katedrára, feladja a lecket, kihallgasson s beirja vagy a jó, vagy a rossz kalkulust. Mennyi igyekezetnek, szorgalomnak szegték nyakukat! Hány szegény diák volt kénytelen más pályára lépni, mert a leckeadó tanár alatt nem boldogult!

Mi lett volna én belőlem is és sok társamból, ha nem a *Freh* bácsi keze alá kerülünk. Csak magamat veszem. Falusi gyerek voltam. A tanulás igazi mesterséget nem ismertem. Fejem nehezen fogta fel a tudományt. A könyvek homályos fejtegetéseit nem értettem. Elővett aztán *Freh* bácsi. Lassaukint világosság kezdett derengni előttem, a latin ragozás kibontakozott fejemben. Az első év jól-rosszul bevégződött. Épen hogy meg nem buktam. A második évben ujra *Freh* bácsi lett az osztályfőm. A vakáció alatt az első év anyaga megért a fejemben, dolgoztam és az év végén annyira vittem, hogy elégségesem sem lett.

Hogy azzá lettem, a mi vagyok, nagy részben *Freh* bácsinak köszönhetem. Ugy megkedveltette velem a latin tudományt, hogy azóta nem szüntem meg vele foglalkozni s a latin nyelvi tudományommal keresem a kenyeremet.

De nemcsak a deáknyelv elemeibe vezetett be *Freh* bácsi, sokkal nagyobb és magasztosabb dologra tanitott meg, a természet nagy könyvének olvasására. Midőn növény- vagy rovargyüjtés céljából kivezetett bennünket a kőszegi regényes hegyekbe és bejártuk az árnyékos, patakszelte völgyeket s megmásztuk a meredek csucsokat, hányszor magyarázgatta előttünk a természet titkait, mennyit tudott beszélni a tarka-barka virágok, fényes szárnyu rovarok életéről! Áhitattal lestük szavait, pedig nem katedrán hangzottak el, hanem kövön, melyre pihenni ült. Mikor virág mellett haladtunk el, melyre ügyet sem vetettünk, megállitott bennünk; rámutatott, elmondta, mi a haszna és célja a természet nagy háztartásában; mily helyeken lehet feltalálni s mikép kell préselésében eljárni. A rovaroknál megmondta, melyek a hasznosak és kártékonyak. Volt egy bogár, a melyet nagyon szerettünk spirituszba fullasztani s a melyet úgy hivtunk ékes magyarsággal, hogy „bábrabló ékény", s leginkább a *klausen*-erdőben lehetett fogni.

Mikor észrevette *Freh* bácsi, hogy nagyon utána vagyunk ennek a zöld zománczu állatnak, megkért bennünket, ne pusztitsuk szegény állatkát, mert nagy jót tesz a növényzettel, a mennyiben az álcákat szerfölött pusztitja. Jóformán *Freh* bácsinak köszönheti a *klausen*-erdő, hogy még van a fáin bábrabló bogár.

Beh szeretném mégegyszer bejárni azokat a helyeket, a melyeket *Freh* bácsival megjártunk! Elfeledném, hogy embernyi ember vagyok, oly vidáman, fürge lábakkal futkosnék a növények és bogarak után, mint 14—15 évvel ezelőtt! Eszembe jutnának azok az arcok, a kikkel együtt kezdtem meg deákpályámat s azóta ugy elszóródtak, mint szélben a porszem. Felednem akkor búmat, s gondtalannak érezném magamat, mint akkor. De ahhoz, hogy illuzióm teljes lenne, szükséges volna *Freh* bácsi jelenléte, s azalatt, mig ajkát lesném, abban a hitben volnék, társaim is körülöttünk vannak, vagy elszéledtek a völgyben növényezni, bogarászni.

Nem vágyom lehetetlen után. *Freh* bácsi most a tavasz nyiltával ujra megkezdi hegyi utjait, én pedig most Páris aszfaltos utcáit rovom. Ki tudja visszakerülök-e oda, a hová annyi szép emlék füz? Ki tudja, látom-e mégegyszer Kőszeget, a hol annyi szép és boldog napot töltöttem? Ha oly kegyes lesz sorsom, hogy visszavezet hazámba, elmegyek, hogy talán utolján meglátogassam a feledhetetlen *Freh* bácsimat s azokat, kik nekem kedvesek a kies Gyöngyös parti városban.

Páris, 1893. május havában.

Koráts S. János dr.

— **Vasuti közgyülés.** A *Kőszeg-Szombathelyi* vasutrészvénytársaság tegnap, e hó 17-én d. u. 3 órakor a városház tanácstermében XI. rendes közgyülését tartotta. *Szájbely* Gyula elnök nyitotta meg a közgyülést, mely miután a már kinyomatott és szétosztott igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéseket felolvasottaknak vette és azok értelmében határozott, a felügyelő-bizottságba megválasztotta rendes tagokul *Jánosa* Gyula és *Schindler* Vilmos, póttagul pedig *Czeke* Agoston urakat.

— **Irka-firka.** A *Szombathelyi Lapok* egy multkori hire szerint *jaszt és* megszavaztatja a szombathelyiek által a gyalogsági laktanyát, már csak azért, hogy a kőszegiek ne irkáljanak-firkáljanak annyit az ujságokban. Igy a *Szombathelyi Lapok*. Mi pedig konstatáljuk, hogy a kaszárnya-ügyben, de különösen arról, hogy a szombathelyiek elől a lovassági laktanyát valaki elhalászsza a *Kőszeg és Vidéke* egy kukkot sem szólt és kőszegi német laptársaink is épen csak hogy érintették a dolgot. Hol hát a sok irka-firka? . . . a *Szombathelyi Lapok*-ban.

— **Meghivó.** A gymnasiumi deáksegélyző-egyesület tagjait tisztelettel meghivja a gymnasiumi igazgató lakásában f. hó 25-én d. e. 11 órakor tartandó közgyülésre. Kőszeg, 1893. junius 16. *Pötzelberger Károly*, elnök.

— **Kosza hirek.** A szombathelyi ujságokból a fővárosi lapokba kerülő ama hireket, melyek szerint a nagy hadgyakorlatok idejére az eddig már megnevezett fejedelmi személyeken kivül még az olasz király, az orosz és dán trónörökös is Kőszegre fogna jönni, hivatalosan megczáfolják. A *Budapester Correspondenz* értesülése szerint ő felsége vendegei lesznek a német császár, a szász király, *György* szász herczeg és fia, a német császár kiséretében egy német herczeg és az eddigi megállapodások szerint a cannaughi herczeg. Itt Kőszegen csak a német császár és a szász király jöveteléről tudnak, a minthogy más fejedelmi vendegek részére eddig nem is kerestek szállást.

— **Itthon.** Dr. *Kováts* S. János okleveles középiskolai tanár, szorgalmas munkatársunk visszaérkezett külföldi utjáról és a napokban Kőszegen is járt. Tőle van mai tárczánk, melyet még Parisban irt és kőszegi diákéletének szentelt.

— **Szini értesites.** *Balogh* Árpád szinigazgató, a ki tavai nálunk oly szép sikert aratott előadásaival, ismét Kőszegre készül. A közönséghez intézett külön értesitésében ezeket mondja a derék szinigazgató: Becses tudomására juttatom Kőszeg szab. kir. város és vidéke műpártoló közönségének, miszerint jó erőkből szervezett operette, népszinmű, vigjáték és dráma műfajokra képesitett szintársulatommal a működést, szerdán f. hó 21-én a bálház kertjében épült szinkörben megkezdem. (Hűvös vagy esős idő esetén mindenkor a teremben lesz előadás.) Műsor: *A szultán, Fanchon asszony leánya, Titkos csók, Eleven ördög*, s a. t. operettek. *A dolovai nábob leánya, Clemenceau, Egy katona története*, szinművek. *Próbaházasság, Spitzer Régi*, népszinművek. *A pezsgő, Pont Bignet család, Gazdag szegények*, (Jókai legujabb műve) vigjátékok. *Bolondok háza, Diurnista*, bohózatok. stb. stb. A társulat névsora: I. műszaki személyzet: *Balog* Árpád, igazgató, rendező. *Kunhegyi* Miklós, titkár, rendező. *Palotay* Andor, karnagy. *Szilágyi* Aladár ügyelő. *Arányiné* Cirola, súgó. *Nagy* Mihály, szertáros. *Balázs* Imre, festő és diszitő. Kettő jegyszedő. Szinház szolga. II. Működő személyzet: *E. Kocich* Ilka, operette s népszinmű énekesnő. *Mihályffy* Juliska, fiatal hősnő. *Kunhegyiné* Margit, drámai szende. *Tajthy* Etel, operette énekesnő. *Bándy* Rozsika, másod énekesnő, naiva. *Berzsényi* Gizella, anya és comica. *Csanády* Lenke, társalgó, soubrette. *Szőllősi* Rózsi, *Palóczy* Lujza, *Nagy* Irma, *Kovald* Mariska, segédszinésznők s kardalosnők. *Balog* Árpád, hős és jellemszinész. *Kunhegyi* Miklós, kedélyes apa, bonvivant. *Hrubos* Árpád, operette s népszinmű bariton. *Ágotai* Ferencz, comicus, buffo. *Szilágyi* Aladár, apa s jellemszinész. *Ernyei* János, szerelmes szinész, tenor énekes. *Nagy* Kálmán, segéd-énekes, társalgó. *György* János, *Olmossy* Rezső *Nagy* Béla, *Bató* Gyula, segédszinészek s kardalosok. Idenyem biztositására bérletet hirdetek. Berletpénz előre nem fizetendő. A berletet *Kunhegyi* Miklós titkár gyűjti. (Esetleges értesitéseket *Kőszegi* J. ur könyvkereskedésében lehet nyerni. M.-Óvár 1893. május 12-én. Tisztelettel *Balog* Árpád szinigazgató.

— **Nyári-mulatság.** A kőszegi kereskedelmi kör julius hó 2-án tekeversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendez a *Bálház* kertjében, melyen a kőszegi tűzoltó-zenekar és *Balázs* Lajos kedvelt cigányzenekara fog közreműködni. Kedvezőtlen idő esetén a tánczmulatság a teremben lesz megtartva.

— **Husfogyasztás.** Városunk lakossága mult május havában elfogyasztotta 7 bika, 15 ökör, 22 tehén, 31 tulok, 35 tinó, 59 borju és 46 sertés husát. Tekintve a husnak magas árát, a fogyasztást még mindig elég nagynak lehet mondani.

— **Csatornázás.** Közegészségi és szépészeti szempontból botránykőül szolgált régóta a szijgyártó-utca. A trágyalé végig folyt az utca közepén, undort és büzt terjesztve. Most segitett a város a régi bajon, mert földalatti csatornákat vonatott.

— **A város sárgái.** Ötszáz forintnyi értéket képviselnek és szemét- és kavicshordozásban tesznek szolgálatot a város sárgái. Szégyenkezve czammognak a ládás szekér előtt, mintha tőstelnék alárendelt szerepüket. A furás nem tulajdonságuk; a hintó könnyüséget nem ismerik. Egyszer felvitte volna Isten a sorsukat, ekkor sem becsülték meg magukat. Hintó elé fogták és nobilisabb társak közé kerültek. Nem illettek finomabb lótársaságba. Illetlen viseletükkel közbotrányul szolgáltak, mikor a vasutnál ártatlan dobpergésre nekivadultak és szabdaltak, tördeltek. Büntetésül kiállitották a gledából és visszahelyezték régi alárendelt állásukba. Ez a rövid, de szomoru története a város sárgáinak.

— **Az uj tatrafüredi** fürdővendégek száma f. évi május hó végével 207 volt.

— **Bucsu Szt.-Vid hegyén.** Szent.-Vid hegyén, a kőszeg-rohonczi hegylánczon egy kiváló pontján, ma tartják a bucsut.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által ezennel közszemlére tétetik, hogy az 1893. évre készitett tőkekamat és járadék-adókivetési lajstrom a szombathelyi m. kir. p. ü.-igazgatóságának 19761/93. számu rendelete folytán f. évi junius hó 15-től 23-ig bezárólag alulirott hivatalban közszemlére ki van téve. Kőszeg, 1893. junius hó 14-én. *Városi pénztár.*

— **Meghivó.** A szombathelyi polgári és középkereskedelmi iskola tanuló ifjusága az intézet teljes kifejlődésének megünneplésére 1893. junius hó 24-én az intézet alkalmas kertjében az alább közölt műsorral és tánczczal egybekötött tavaszi mulatságot rendez. Személyjegy 60 kr., családjegy 1 frt 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem az önképzőkör, zene-egyesület és zászlóalap javára fordittatik. Ételről és italról *Czifrák* Nep. János ur gondoskodik. Kedvezőtlen idő esetén a tánczvigalom a „Hungaria" szálló nagytermében fog megtartatni. Műsor: Körvonulás zenekiséret mellet a város több utczáin d. u. 4 órakor. 1. Nyereménynyel egybekötött mulattató játékok. Este 7 órakor. 2. Potpouri. Friton G.-től, játsza az ifjusági zenekar. 3. Ebéd után. Petőfi S.-tól, szavalja: Eppinger Miksa. 4. Rigolettó. Verdi J.-től, játsza a zenekar. 5. Élő szobor. Vörösmarty M.-tól, szavalja Biró Károly. 6. Keringő. Graszpointner A. tól, játsza a zenekar. 7. Egy kedves ember. (monolog) Gabányi A.-tól szavalja Friedrich Ármin. 8. Uhl induloja. Komzák-tól, zenekarra átirta: Szumrák Károly, játsza az ifj. zenekar. Tánczczal, melyhez a zenét városunk első zenekara szolgáltatja.

— **Cs. kir. szab. Adriai biztositó társaság.** Ezen társulatnak a folyó év május 31-én Triesztben tartott közgyülése elé terjesztett az 54-ik üzletévre (1892.) vonatkozó igazgatósági jelentésének a számadatainban következő jelentékenyebb adatok foglaltatnak. Az életbiztositó osztálynál jelentékeny gyarapodás mutatkozik, amennyiben az 1892. évben közölt biztositások 12.430.274 frt tőke, 639.458 frt évi járadék összeget képviselnek. A biztositási állomány az év végével kerekszámban 67 millió forint tőke és 164,462 frt évi járadék összegre rugott. A dijbevétel 2,090,015 frtot tett. Halál és balesetre szóló biztositások után 1,293.797 frttal emelkedett saját számlára, az tehát kerek 14.400,000 frtra rug. Az elemi (tűz, szállitmányi és jégi biztositási ágak dijbevételei 8.12,928 frtot tettek. — A visszbiztositások 3.124.078 frtot és a károk a visszbiztositási részek levonása után 3.336.998 frtot vettek igénybe. Ezenkivül 467.094 frt függő károk részére helyeztetett tartalékba. A dijtartalék 1.681.713 frtot s a több évi biztositások dijkötelező tárczája 22.276.765 frtot tesz. — A lefolyt 1892. évben az összes biztositási ágak többé-kevésbé mind nyereséget hoztak, ugy, hogy az összeredmény igen kedvezőnek mondható. — Tekintettel a kamatlábnak mindinkább való csökkenésére az évi jövedelemből 238.806 forint a járadék és életbiztositások dijtartalékának renkivüli dotálására és 150.000 frt az életbiztositási összeg külön nyereség tartalékának gyarapitására fordittatott, továbbá 164.314 frt az értékpapirok áringadozásira fentartatott. Az azután mutatkozó 379.659 frt 25 krt tevő nyereség-egyenletből 50.000 frt két ingatlan értékének leirására fordittatik és az általános nyereség-tartalékalapok alapszabályszerű dotálása valamint a többi alapszabályszerű fedezetek után fennmaradó 240,000 frt osztalékra (részvényenkint 60 frt) fordittatik. A dij- és nyereségtartalékok 1892. évben kerete 1,900.000 forinttal emelkedtek és a következő tételekből állanak: Az életbiztositási osztály dijtartaléka 13.326.347 frt. Tűzbiztositások dijtartaléka 1.63.243 forint. Szállitmány biztositások dijtartaléka 59,465 frt. Rendelkezésre álló tartalék 5000,000 frt. Értékpapirok áringadozási tartaléka 577,154 frt. Az életosztály külön nyereség tartalékára 500,000 frt. Általános nyereség tartalékalap 1.187.165 frt összesen közel 38 millió forint. Az igazgatósági jelentés említést tesz a „Meridionale" jég- és viszbiztositó társaság nemrég történt alakulásáról is, mely a jövő évtől kezdve az „Adriai" biztositó társulat helyett a jégbiztositási üzletet közvetlen fogja folytatni, időközben azonban az Adriai biztositó társulat ez évi jegüzlete viszbiztositás utján fog ráruháztatni.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méter nyként **85 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** szállit — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 fele dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postaber és vámmentesen ***Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből,** melyet a legjelesebb irodalom- s művelődéstörténelmi irók közreműködésével Beöthy Zsolt szerkeszt, megjelent a hatodik füzet, az előbbiekhez hasonló gazdag tartalommal és illusztrációkkal. A mostani füzetben Kardos Albert befejezi a *XVI. század vallásos irodalmának* méltatását, élénk képet rajzolva az akkori protestáns szellemi mozgalmakról, az uj hitért küzdő prédikátorok működéséről s a heves hitvitákról. Hegedüs István a *XVI. századbeli humanista hagyományokat* ismerteti, melyeknek ápolói különösen az erdélyi udvarban találtak pártfogókra. Szilágyi Sándor e század *történetirodalmáról* értekezik, a latin s magyar nyelvü történetiráson kivül az egykorú emlékiratokra is kiterjesztven vizsgálatát. Utána jogi irodalmunk kitünősége: Hajnik Imre, a *régi magyar jogéletről* és Werbőczy nagyhirü *Hármaskönyvéről* értekezik, ismertetvén létrejöttének körülményeit, tartalmát és fontosságát, a mennyiben a magyar jog tudományos művelését ő tette lehetségessé, s neki köszönhető, hogy idegen jog a magyart soha ki nem szoritotta. Végül Szilády Áron kezdi meg a *XVI. századbeli lyrai költészet* méltatását. A füzetet érdekes illusztrációk teszik még becsesebbé. A szövegben a XVI. századi irodalom legjelesebb termékei vannak bemutatva: egy-egy lap Sylvester bibliafordításából és a Hármaskönyvből, Melius Prédikációinak czimlapja, magyar köriratú képpel, Telegdi egyik munkájából az előszó; továbbá Verancsics esztergomi érsek és történetiró arczképe, Werbőczy névaláirása s II. János király czimere. Külön mellékletül: a Jordánszky-kódex egyik diszlapjáról van hasonmás, a fedőlapon szövegolvasással, és Sylvester Uj testamentumának czimlapja veres és fekete nyomásban. Mindkettő igen sikerült termék a nyomdai technikának. *Képes Irodalomtörténet*-ből minden két hétben jelenik meg egy-egy füzet, 40 krajczárnyi árban. A füzetek minden könyvkereskedésben kaphatók. Előfizetés 10—10 füzetre 4 forintjával az *Athenaeum* könyvkiadóhivatalához (Budapest, Ferencziek tere 3.) vagy bármely hazai könyvkereskedőhöz czimezhető.

— **Jókai Mór képes diszkiadásából** a *Magyar Nábob* folytatásaként megjelent a 7-dik füzet, gyönyörü szövegképekkel. Ezen füzet ára 40 kr. A *Magyar Nábob* 17—18 füzetben lesz teljes s hazai diszmunkáinknak lényeges gazdagodását fogja képezni. Egy-egy füzet ára 40 kr.

Hirdetések.

Malom-eladás.

A kőszegi határban levő ugynevezett

svábfalui malmot,

melyhez 63 kis hold föld és rét tartozik, annak tulajdonosa beteg állapota miatt azonnal és pedig kedvező áron és fizetési feltételek mellett szabad kézből eladja.

Venni szándékozóknak bővebb felvilágositással szolgál a malom-tulajdonos:

Gulner Mihály.

Vasvármegye gyöngye a

petánczi savanyuviz

(a megye legszénsav-dúsabb natron-lithion forrása),

mely miniszterileg

gyógyitóviznek

ismertetett el,

8 kiállitáson kiváló kitüntetésben részesült

és a római pápai és királyi udvarokban asztalra kerül.

Minthogy a petánczi vizet bizonyos oldalról régi szokás szerint ócsárolják, becsmérlik, ezennel óvjuk a t. közönséget az ily rágalmaktól, melyeket a kenyéririgység sugall.

Borral keverve kitünő.

Évenkint 1 millió palaczk árusittatik el. — Fennáll 11 év óta.

Kőszegen kapható **Jánosa Gyula** urnál.

Alakult 1838-ban. **Cs. kir. szab. Adriai Biztosító-társulat Triesztben.** Alakult 1838-ban.

(RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA.)

VAGYON KIMUTATÁS.

Életbiztosítási osztály.

A) MÉRLEGSZÁMLA 1892. deczember 31-én.

VAGYON:	Oszt. ért. forint	kr
Ingatlanok Trieszt-, Béczs-, Brünn-, Budapest-, Milano- és Velenczében	2.933,700	—
Értékpapirok az A) részletek szerint	10.015,782	—
Jelzálogkölczön	31,888	90
Szerzett járadékok és tőkék	18,324	55
Kötvényekre adott előlegek	1.120,212	45
Különféle ügynökségek	309,956	08
Különféle társulatoknál	205,253	42
Társasági összigazgatás (f.-számla egyenl.)	123,622	71
Különféle adósoknál	27,381	85
Átvitt jutalékok és szervezési költségek	— — —	—
	14.786,121	96

TEHER:	Oszt. ért. forint	kr
Külön nyereményt-tartalék	[illegible]	—
Tartalék árfolyamingadozások számára	333,822	42
Díjtartalék	13.326,346	98
Kártartalék	192,946	03
Nyereményt-osztalékkal biztositottak számára kiszolgáltatandó osztalékok	11,702	03
Különféle társulatok	361,740	16
Különféle hitelezők	59,564	32
	14.786,121	96

ELEMI BIZTOSITÁSI OSZTÁLY.

B) MÉRLEGSZÁMLA 1892. deczember 31-én.

(Az életbiztosítási osztály kivételével)

VAGYON:	Oszt. ért. forint	kr
Künnlevő részvénybefizetések	2.400,000	—
Váltótárczа és bankutalványok	454,640	98
Értékpapirok a B) részletezés szerint	3.478,159	—
Ingatlanok Triesztben	380,000	—
Pénztár-állomány az igazgatóságnál és a vezérügynökségeknél	121,033	68
Jelzálog-kölczön	1,000	—
Követelések hitelintézetek, takarékpénztárak és bankároknál	1.261,271	96
Ingóságok és biztositási táblácskák az igazgatóságnál és az ügynökségeknél	30,704	25
Különféle adósok	116,901	13
Vezérügynökségek (a folyó számlák egyenl.)	1.148,812	18
Főügynökségek (a folyó számlák egyenl.)	73,422	63
Kerületi ügynökségek (a folyó számlák egyenl.)	9,554	72
Különféle biztositó társaságok	500,908	84
Átvitt jutalékok és szervezési költségek	— — —	—
Későbbi években befolyó díjak összege	9.976,409	37
	22.271,765	99

TEHER:	Oszt. ért. forint	kr
Részvénytőke	4.000,000	—
Nyereményt tartalékalap	1.187,164	80
Tartalék árfolyamingadozások számára	243,331	[illegible]
Díjtartalék tűzkárbiztositásokra	1.639,926	[illegible]
„ szállitmány-biztositásokra	49,465	[illegible]
Rendelkezés e álló tartalék	500,000	—
Tűzkártartalék	[illegible]	
Szállitmány károk tartaléka	[illegible]	
Takarék- és ellátási pénztár a társulati tisztviselők számára	441,790	[illegible]
Életbiztositási osztály (folyó számla)	123,622	71
Különféle biztositó intézetek	615,722	[illegible]
Fel nem vett osztalékok	2,431	—
Osztalékok az 1892. évben	240,000	—
Igazgatók és számvizsgálók illetéke	45,098	[illegible]
Különféle hitelezők	377,521	[illegible]
Átvitel az 1893. évre	50,921	[illegible]
	9.976,409	[illegible]

TRIESZT, 1893. május havában.

Az igazgatóság: **Frigyessi Adolf,** vezértitkár.

Glanstätteul dr. Alber Agost, Morpurgo Márk, Neamann Henrik, Ralli Pál, Reinelt C., Salem H.

Számvizsgálók: **Afendull György, Pojal Alberti Emil, Parisi József**

Magyarországi osztály: BUDAPEST, IV. váczi-utczа 9. sz. a., saját házában.

Báró Podmanicsky Frigyes intéző. **Frigyessi M.** titkár. **Lirhtenberger J.** vezértitkár.

Az Adriai biztositó társulat Köszegi főügynöksége: **Köszegi takarékpénztár, Köszegen.**

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

Budapest, Üllői-út 18. szám alatt

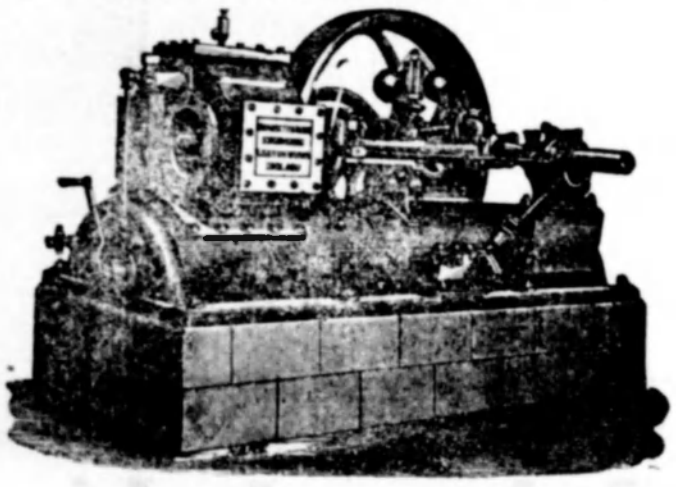

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejű

szöges cséplőkészleteket,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hom-zu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szenfűtésü és eredeti szalmafűtő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá **R. GARRETT & SONS** fölülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritó.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert **brandtfordi önmüködő amerikai kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai szénagyüjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. **Sorvető- és szórvaveto gépeket** és mindennemu egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghülések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitünő hatása által

a legjobb

háziszer hirnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és igy a legolcsóbb

háziszer.

Üzletmegnyitás.

Alulirott tisztelettel jelentem KŐSZEG városa és a környék nagyérdemü közönségének, hogy a mai napon **Köszegen, városkör 77-ik számu (Popper-féle) házban** az igényeknek teljesen megfelelő

fűszerkereskedést

nyitottam és abban mindig a legjobb árukat tartom raktáron.

Bátorkodom ennélfogva a n. é. közönséget üzletem szives fölkeresésére tiszteletteljesen meghivni, ajánlván magamat egyszersmint szives jóindulatukba.

Mély tisztelettel

Grastyán József

kereskedő.

HENRY CIRCUS

Szombathelyen,

az ujonnan nyilt utczában épülő Casino-palota mellett.

Kedden, junius hó 20-án

MEGNYITÓ DISZELŐADÁS

a magasabb lóidomitás, lovarművészet, ballet, gymnasztika és nagy látványos némajátékokból.

Csakis elsőrangu müvésznők és müvészek föllépte.

Elővezetése a világon legjobban idomitott **BLONDIN** nevü elefántnak, Oscar nevü törpe lóval és Slinker nevü nagy majommal együtt.

TABLEAUX HYPPOLOGIQUE 6 magyar eredetü sárga kanczával, idomitotta és elővezeti az igazgató.

3 MANTOVÁNI FIVER, a jelenkor legjobb akrobatái.

Miss **ELISE,** Signora **CLOTILDE,** Mlle **BONET, MARI** és **LILLI** k. a. lovarnők.

Mr. **BELLINI,** a világ legjobb salto mortale lovarja nyergeletlen lovon.

BALLET BETETEK a tánczkar és **IDA** k. a. magántánczosnő által.

ALY BEY valódi arab telivér mén, a magas iskola minden menetében lovagolva **HENRY** igazgatónő által.

A kis **HENRIETTE** és **ALFRED,** Bécs és Sopron kedvenczei, a legkisebb lovarművészek.

LONG és **LITTLE** zeneparodisták. **JOSEFI** ur, angol joquey-lovar.

ROZNER ur bohócz tréfáival, ezenkivül a bohócz Guszti (Mr. Barker) és 8 bohócz.

Helyárak: Számozott hely 1 frt. I. hely 70 kr. II. hely 50 kr. Karzat 20 kr. — Deákok, gyermekek és katonák őrmestertől lefelé a számozott helyen 60 krt, I. helyre 40 krt, II. helyre 30 krt és a karzatra 15 krt fizetnek.

Egész páholy 4 személyre és egyes páholyszékek is kaphatók.

Jegyek napi eladása délelőtt 10 órától délután 6-ig STEINBERGER ZSIGMOND ur férfi divat-üzletében Szombathelyen leend.

A circusi pénztáranyitás 7 órakor, — az előadás kezdete pontban este 8 órakor lesz.

Seb. Kneipp

Minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a

KATHREINER-féle KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés izü. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetétől és készithetünk helyette sokkal **jobb izü,** amellett **egészségesebb** s **táplálóbb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

$^1/_2$ kiló ára 25 kr. — Mindenütt kapható.

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.